

PROGRAMES D'ANIMACIÓ SOCIOCULTURAL

2n. Quadrimestre. Curs 2.002-03

Professor : Xavier Ucar i Martínez.

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

A.- OBJECTIUS.

- a. Conèixer la història, la conceptualització bàsica de l'animació sociocultural i les seves relacions amb d'altres accions de l'univers educatiu.
- b. Conèixer els diferents models d'intervenció en els processos d'animació sociocultural.
- c. Conèixer les tipologies d'animadors, els destinataris i àmbits de la intervenció en animació sociocultural.
- d. Conèixer diferents programes d'animació i saber dissenyar un programa per una realitat concreta.
- e. Conèixer i saber aplicar els mètodes, tècniques i activitats de l'animació sociocultural.

B.- TEMARI.

- 1.- La història de l'ASC
- 2.- La conceptualització de l'ASC i les seves relacions amb d'altres accions educatives.
- 3.- Els paradigmes de la intervenció sociocultural: models paradigmàtics.
- 4.- Rols, funcions i tipologies d'animadors.
- 5.- Els destinataris i els àmbits d'intervenció.
- 6.- El disseny de programes d'ASC.
- 7.- Tipologia de programes d'ASC.
- 8.- Tècniques i activitats d'ASC.

C.- METODOLOGIA.

La metodologia utilitzada a classe és fonamentalment expositiva, tot i que s'estimula i incentiva la participació dels estudiants. Periòdicament es posaran en joc tècniques concretes de dinamització grupal.

Activitats:

Visionat de la pel·lícula: *Un lugar en el mundo*

Les sessions pràctiques d'aquesta matèria s'amortitzen mitjançant la presentació d'un projecte tutoritzat.

D.- AVALUACIO.

L'avaluació en aquesta matèria respondrà a cinc criteris que s'organitzen en dos blocs independents un de l'altre.

El primer bloc de criteris consta de:

- 1.- Assistència i participació activa a les classes.
- 2.- Treballs d'altres activitats (pel·lícula, articles, etc.)
- 3.- Lectura i recensió d'un llibre.
- 4.- Una prova escrita de coneixements i comprensió.

El segon bloc consta d'un únic criteri que es pot amortitzar sota la forma de projecte tutoritzat amb dues possibilitats diferents:

- 1.- El disseny d'un programa d'intervenció sociocultural per aplicar a un context concret i en el marc d'una institució o entitat
- 2.- L'anàlisi d'un àmbit específic d'animació sociocultural. Treball individual

Si es suspèn una de les dues parts queda suspès al juny tot i per setembre només caldrà recuperar aquella part suspesa.

E.- BIBLIOGRAFIA.

E.1. Manuals i obres teòriques generals:

1. AUGUSTIN, J-P/GILLET, J-C (2000) **L'animation professionnelle** Ed. L'Harmattan. París
2. ANDER-EGG (1989) **La animación y los animadores**. Ed. Narcea. Madrid.
3. BESNARD, P. (1990) **L'animador sociocultural**. Ed. Pleniluni. ASC N° 3. Capellades.
4. DE MIGUEL, S. (1995) **Perfil del animador sociocultural**. Ed. Narcea. Madrid.

5. FROUFE, S.; SANCHEZ, M.A. (1994) **Construir la animación**. Ed. Amaru. Salamanca.
6. GILLET, J-C. (1995) **Animation et animateurs**. Ed. L'Harmattan. París.
7. MARCHIONI, M. (Coord.) (2001) **Comunidad y cambio social. Teoría y praxis de la acción comunitaria**. Ed. Popular. Madrid.
8. MERINO, J.V. (1997) **Programas de animación sociocultural**. Ed. Narcea. Madrid.
9. QUINTANA, J.M. (1992) **L'animació i els seus àmbits professionals**. Ed. INCANOP. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
10. TRILLA, J. (Coordinador) (1997). **Animación sociocultural. Teorías, programas y ámbitos**. Ed. Ariel. Barcelona.
11. UCAR, X. (1992) **La animación sociocultural**. Ed. Ceac. Barcelona.

E.2. Materials de disseny i metodologia de la intervenció:

1. CEMBRANOS, F. y otros (1988) **La animación sociocultural: una propuesta metodológica**. Ed. Popular. Madrid.
2. DELTORO, E. (1991) **Como hacer proyectos de animación**. Ed. Trajecte associats. Zaragoza.
3. FRANCIA, A. y otros (1993) **Análisis de la realidad**. Ed. CCS. Madrid.
4. PEREZ-CAMPANERO, M.P. (1991) **Como detectar las necesidades de intervención socioeducativa**. Ed. Narcea. Madrid.
5. PEREZ SERRANO, G. (1993) **Elaboración de proyectos sociales. Casos prácticos**. Ed. Narcea. Madrid.
6. VENTOSA, J.V. (2001) **Desarrollo y evaluación de proyectos socioculturales**. Madrid: CCS
7. VILLASANTE, T.R. y otros (Coord.) (2001) **La investigación social participativa**. Ed. El viejo Topo. Barcelona.

E.3. Llibres de tècniques d'intervenció:

1. AGUILAR, M^a.J. (1991) **Cómo animar un grupo**. Ed. El Ateneo. México
2. BASCONES, L.M. (1992) **Juegos para la animación de ambientes**. Ed. CCS. Madrid.
3. COSTA, M.;LOPEZ, E. (1991) **Manual del educador social 1 y 2**. Ed. Ministerio de asuntos sociales. Madrid.

4. CHAVES, A. (2001) **El animador. Cómo organizar las actividades de los clientes en un hotel divertido**. Barcelona: Alertes
5. FROUFE, S. (1998) **Técnicas de grupo en animación comunitaria**. Ed. Amaru. Salamanca.
6. GUTIERREZ, L. (1997) **Métodos para la animación sociocultural**. Ed. CCS. Madrid.
7. SANCHEZ, M. (1986) **Metodología y práctica de la participación**. Ed. popular. Madrid.
8. UCAR, X. (1992) **El teatro en la animación sociocultural**. ED. Diagrama. Madrid.
9. VILLASANTE, T.R. y otros (Coord.) (2001) **Prácticas locales de creatividad social**. Ed. El viejo Topo. Barcelona
10. ZAMORA, A. (1993) **Recursos lúdico-festivos**. Ed. CCS. Madrid.

E.2. Altres materials del professor:

1. ÚCAR, X. (1993) "La animación teatral: los procesos de evaluación de intervenciones socioculturales implementadas por medio de técnicas y elementos teatrales", pp. 159-181, en **Revista interuniversitaria de teoría de la Educación**. Vol. V. Ed. Universidad de Salamanca.
2. ÚCAR, X. (1994) "El estatuto epistemológico de la animación sociocultural", pp. 161-185, en **Revista interuniversitaria de teoría de la Educación**. Vol. VI. Ed. Universidad de Salamanca.
3. ÚCAR, X. (1995) "Los programas de animación sociocultural", pp. 32-38. **Claves de Educación Social**. Noviembre. Universidad del País Vasco.
4. ÚCAR, X. (1996) "Los estudios de educación social y la animación sociocultural", pp. 18-27. **Claves de Educación Social**. Nº 2. Universidad del País Vasco.
5. ÚCAR, X. (1997) "Animació sociocultural, complexitat i models d'intervenció", pp. 85-107. **Educació Social**. Nº 5. Enero-abril. Institut de Formació de la Fundació Pere Tarrés. (versió en català i en castellà)
6. ÚCAR, X. (1998) "Virtudes pedagógicas del Camino de Santiago", pp.401-415, en I.C.E. **Nuevos espacios de la educación social**. Ed. ICE- Universidad de Deusto. Bilbao.
7. ÚCAR, X. (1998) "Animación sociocultural y procesos de sistematización: hacia una perspectiva crítico-tecnológica", pp. 281-293, en GARCÍA, J./SANCHEZ, A. (Coord.) **Políticas sociales y educación social**. Grupo Editorial Universitario. Granada
8. ÚCAR, X. (1999) "La profesión del educador social: reflexiones sobre la dimensión práctica de la formación" Pp. 299-311, en ESTEBAN, F./CALVO, R. **El prácticum en la formación de educadores sociales**. Ed. Universidad de Burgos. Burgos.

9. ÚCAR, X. (2.000) « Teoría y práctica de la animación teatral como modalidad de educación no formal » pp. 217-255. **Teoría de la Educación**. Vol. 11.
10. ÚCAR, X./PONCE, E. (Coord.) (2001) **Carmel Amunt. Anàlisi i propostes de futur per un barri**. Carmel Amunt. Barcelona
11. ÚCAR, X. (2001) “L’animació sociocultural”, pp. 129-137, en MALLART, J.; TEIXIDÓ, M.; VILANOU, C. (Ed.) **Repensar la pedagogia, avui**. Institut d’Estudis Catalans/ EUMO editorial. Barcelona.